COUNTY BOROUGH OF BLAENAU GWENT

REPORT TO:	**THE CHAIR AND MEMBERS OF THE PWYLLGOR GWAITH**
SUBJECT:	**PWYLLGOR GWAITH - DYDD LLUN, 26 GORFFENNAF 2021 DYDD LLUN, 26 GORFFENNAF 2021**
REPORT OF:	

PRESENT: N. DANIELS (CADEIRYDD)

Councillors J. Collins
J. Mason
J. Wilkins

WITH:

Michelle Morris (Swyddog)
Damien McCann (Swyddog)
Richard Crook (Swyddog)
Rhian Hayden (Swyddog)
Andrea Jones (Swyddog)
Sean Scannell (Swyddog)
Lynn Phillips (Swyddog)
Bernadette Elias (Swyddog)

ITEM	**SUBJECT**	**ACTION**
No. 1	**CYFIEITHU AR Y PRYD** Nodwyd na dderbyniwyd unrhyw geisiadau ar gyfer y gwasanaeth cyfieithu ar y pryd.	
No. 2	**YMDDIHEURIADAU** Derbyniwyd ymddiheuriad am absenoldeb gan y Cynghorydd D. Davies.	

No. 3	**<u>DATGANIADAU BUDDIANT A GODDEFEBAU</u>** Ni chodwyd unrhyw ddatganiadau buddiant a goddefebau.	
	<u>EITEMAU MONITRO - GWASANAETHAU CORFFORAETHOL</u>	
No. 4	**<u>MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW - ALL-DRO DARPARIAETHOL 2020/2021</u>** Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Adnoddau.. Dywedodd yr Arweinydd y cafodd yr adroddiadau eu hystyried yn y Cyd-bwyllgor Craffu a gofynnodd i'r Prif Swyddog Adnoddau roi diweddariad o drafodaethau o'r cyfarfod. Amlinellodd y Prif Swyddog Adnoddau yr adroddiad sy'n diweddaru'r Pwyllgor Gweithredol ar yr all-dro darpariaethol ar y gyllideb refeniw ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/2021 ar draws pob portffolio. Nododd y Prif Swyddog y tabl sy'n dangos fod yr all-dro darpariaethol yn is na'r gyllideb gan £2.639m ar draws pob gwasanaeth. Roedd hyn ar ôl cyfraniad net dechreuol i gronfeydd wrth gefn penodol o £8.5m. Wrth adolygu sefyllfa diwedd blwyddyn, ac i gefnogi cadernid ariannol y Cyngor, gwnaed trosglwyddiad pellach i gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi o £1.2m gyda'r balans o £1.4m yn trosglwyddo i gronfeydd wrth gefn cyffredinol. Dywedodd y Prif Swyddog y dyrannwyd cronfeydd wrth gefn ychwanegol oherwydd yr ymateb parhaus a'r adferiad oherwydd y pandemig. Siaradodd y Prif Swyddog am yr adroddiad yn rhoi manylion y cyllid caledi a gafodd yr Awdurdod gan Lywodraeth Cymru, taliadau cymorth Covid a wnaed i gynlluniau a weinyddwyd gan yr Adran ar ran Llywodraeth Cymru a rhoddodd grynodeb o'r amrywiadau ffafriol ac anffafriol ar draws pob portffolio. Dywedodd y Prif Swyddog fod yr all-dro darpariaethol yn dangos i falansau ysgolion gynyddu i £3.7m gyda dim ond un ysgol mewn sefyllfa ddiffyg ar hyn o bryd a dywedodd fod ysgolion wedi gweld effaith debyg ar eu cyllideb gan fod Llywodraeth Cymru wedi dyrannu cyllid ychwanegol i'r Cyngor yn ystod y pandemig. Roedd y cyllid hwn wedi cefnogi ysgolion yn eu hymateb i Covid-19; fodd bynnag ychwanegodd y Prif Swyddog mai budd un flwyddyn yn unig oedd hyn ac nad oedd yn ateb y pwysau cost parhaus y	

	byddai'r ysgolion a'r Cyngor yn eu hwynebu yn y dyfodol. Siaradodd y Prif Swyddog Adnoddau am yr adroddiad a rhoddodd drosolwg o raglen Pontio'r Bwlch. Nododd y Prif Swyddog Adnoddau y trafodaethau yng nghyfarfod y Cyd-bwyllgor Craffu ar y Gyllideb a dywedodd fod Aelodau wedi gwneud cais am adroddiadau yn y dyfodol fel y gallant ddeall effaith y cyllid a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyllidebau penodol. Dywedwyd fod yr wybodaeth ar hyn o bryd yn fanwl am y gwahanol bortffolios, felly gwneir y newid o hyn ymlaen. Ychwanegodd y Prif Swyddog fod y Pwyllgor wedi cytuno i argymell Opsiwn a ffafrir 1. Croesawodd yr Arweinydd yr adroddiad a'r ffigur all-dro ar gyfer y flwyddyn a fu'n heriol ar draws y sector cyhoeddus. Teimlai'r Arweinydd fod yr Awdurdod ac awdurdodau eraill wedi trin y sefyllfa'n dda iawn ac roedd yn falch iawn i adrodd y sefyllfa hon. Ychwanegodd yr Arweinydd y bu adeiladu ar gadernid ariannol yn allweddol i'r weinyddiaeth hon dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf a theimlai fod yr adroddiad yn rhoi'r Awdurdod mewn sefyllfa dda i ddelio gydag unrhyw risgiau a allai godi. Mae meysydd sydd angen edrych arnynt ac amrywiadau anffafriol i fynd i'r afael â nhw a dywedodd yr Arweinydd ei fod yn hapus i fynd â hyn ymlaen gyda'r deiliaid portffolio perthnasol a'r Prif Swyddog Adnoddau. Fodd bynnag, nid oes unrhyw faes o gonsyrn sylweddol ac mae amgylchiadau lliniaru ar gyfer yr amrywiadau anffafriol nad oedd yn achos consyrn. PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad a' rhoi'r her briodol i'r deilliannau ariannol yn yr adroddiad (Opsiwn 1).	
No. 5	**<u>MONITRO'R GYLLIDEB GYFALAF, ALL-DRO DARPARIAETHOL AR GYFER BLWYDDYN ARIANNOL 2020/21 (FEL AR 31 MAWRTH 2021)</u>** Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Adnoddau. Rhoddodd y Prif Swyddog Adnoddau drosolwg i'r Pwyllgor Gweithredol o wariant cyfalaf all-dro darpariaethol pob portffolio yn erbyn cymeradwyaeth cyllid ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/2021. Dywedodd y Prif Swyddog fod y sefyllfa ariannol ddarpariaethol gyffredinol fel ar 31 Mawrth 2021 yn dangos tanwariant o £161k o	

	gymharu â chyfanswm cyllideb gyfalaf yn y flwyddyn o £17.78m a rhoddodd fanylion effaith tymor byr a hirdymor ar y gyllideb fel y'i hamlinellir yn yr adroddiad . Yng nghyswllt trafodaethau'r Cyd-bwyllgor Craffu ar y Gyllideb, dywedodd y Prif Swyddog Adnoddau y bu trafodaethau am y meysydd gorwariant a chadarnhaodd y cafodd pryderon eu trin. PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad a a) rhoddwyd yr her briodol i'r deilliannau ariannol yn yr adroddiad, a b) bod y gweithdrefnau rheoli ariannol priodol a gytunwyd gan y Cyngor yn parhau i gael eu cefnogi, a c) nodi'r gweithdrefnau rheoli'r gyllideb a monitro a weithredir o fewn y Tîm Cyfalaf i ddiogelu cyllid yr Awdurdod.	
No. 6	**<u>DEFNYDDIO CRONFEYDD WRTH GEFN CYFFREDINOL A CHRONFEYDD WRTH GEFN WEDI'U CLUSTNODI 2020/2021</u>** Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Adnoddau. Siaradodd y Prif Swyddog Adnoddau am yr adroddiad sy'n rhoi manylion gwybodaeth yng nghyswllt y ddrafft sefyllfa all-dro cronfeydd wrth gefn ar gyfer 2020/2021. Nodwyd fod lefel gyffredinol cronfeydd wrth gefn cyffredinol/cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi wedi cynyddu yn ystod y flwyddyn o £14.7m i £28.6m, cynnydd o £13.9m a nododd y Prif Swyddog y ffactorau a gyfrannodd at y cynnydd. Dywedodd y Prif Swyddog Adnoddau fod sefyllfa cronfeydd wrth gefn yn rhoi clustog i ddelio gyda phroblemau annisgwyl yn y dyfodol. Roedd yr elfennau penodol o'r symiau a glustnodwyd yn ymwneud â chyllid grant a ddelir yng nghyswllt prosiectau neu wasanaethau penodol a ddefnyddid wrth gyflawno'r deilliannau gwasanaeth perthnasol. Rhagwelai'r Prif Swyddog ei bod yn debygol y byddai cyfyngiadau ar wariant cyhoeddus yn y dyfodol er mwyn lliniaru'r lefelau eithriadol o fenthyca gan Lywodraeth y Deyrnas Unedig wrth ddelio gyda Covid-19. Teimlai'r Prif Swyddog ei bod yn ddarbodus cadw'r lefelau briodol o gronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi a chronfeydd wrth gefn cyffredinol i gynorthwyo gyda sefyllfa cyllid a fedrai fod yn debyg i'r hyn a gafwyd yn ystod y degawd diweddar yn ystod blynyddoedd o lymder ariannol.	

Dywedodd y Prif Swyddog Adnoddau fod y Cyd-bwyllgor Craffu yn deall yr angen i fod yn ddarbodus yn y dyfodol yng nghyswllt cronfeydd wrth gefn i sicrhau cydnerthedd ariannol da y Cyngor.

Dywedodd yr Arweinydd y caiff cronfeydd wrth gefn eu monitro'n gyson gan y deiliaid portffolio perthnasol ac ar y cyd gan y Pwyllgor Gweithredol. Cafodd monitro cronfeydd wrth gefn ei wella yn yr ychydig flynyddoedd diwethaf sydd wedi cryfhau'r cydnerthedd ariannol y Cyngor. Ni fu lefel y cronfeydd wrth gefn unrhyw le'n agos i ble y dylai fod ac er fod y lefelau presennol yn fwy ffafriol, mae angen mwy o waith i sicrhau fod yr Awdurdod mewn sefyllfa well ar gyfer y dyfodol. Cytunodd yr Arweinydd y byddai angen ar ryw adeg i drafod y grantiau a ddosbarthwyd i Lywodraeth Cymru a llywodraethau eraill o Lywodraeth San Steffan, fodd bynnag gobeithiai'r Arweinydd na fyddai mor ddifrifol â'r blynyddoedd llymder ariannol a fod yn rhaid i wleidyddion cyfrifol wneud popeth a fedrant i sicrhau fod yr Awdurdod wedi paratoi i ddarparu ar gyfer cyllidebau'r dyfodol.

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad ac

a) y rhoddwyd ystyriaeth i ddefnydd cronfeydd wrth gefn cyffredinol a chronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi yn ystod 2020/2021;
b) nodi'r cynnydd sylweddol mewn cronfeydd wrth gefn cyffredinol a chronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi fel canlyniad i'r amgylchiadau eithriadol ym mlwyddyn ariannol 2020/21;
c) nodi bod y ddrafft sefyllfa all-dro y cronfeydd wrth gefn cyffredinol o £7.820m yn 5.7% o'r gwariant refeniw net, yn uwch na'r lefel targed o 4%;
d) yr angen am reolaeth ariannol ddarbodus o gofio'r potensial am gyfyngiadau gwariant cyhoeddus yn y dyfodol fydd eu hangen i gyllido effaith Covid-19;
e) rhoi her barhaus i orwariant cyllideb a gweithredu Cynlluniau Gweithredu gwasanaeth priodol lle mae angen; a
f) bod cynnal cronfeydd wrth gefn y gellid eu defnyddio ar lefel ddigonol yn hanfodol i'r Cyngor fedru ateb ymrwymiadau'r dyfodol yn deillio o risgiau na wnaed darpariaeth benodol ar eu cyfer.

No. 7 **<u>RHAGLEN PONTIO'R BWLCH 2021/2022</u>**

Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad y Prif Swyddog Adnoddau.

	Siaradodd y Prif Swyddog Adnoddau am yr adroddiad sy’n rhoi diweddariad ar yr Adolygiadau Busnes Strategol, yn cynnwys yr all-dro darpariaethol ar gyfer 2020/201 a’r asesiad diweddaraf o’r cyflawniad ariannol ar gyfer 2021/22 ymlaen. Dywedodd y Prif Swyddog Adnoddau y byddai’r Rhaglen yn parhau i gael ei hadolygu i ganfod unrhyw newidiadau yn y tybiaethau. Os oes angen newidiadau o’r fath, caiff y rhain eu hadlewyrchu yn y Strategaeth Ariannol Tymor Canol a byddent yn cael eu cyflwyno i Aelodau yn yr hydref. Nododd y Prif Swyddog Adnoddau y cwestiynau a godwyd yn y Cydbwyllgor craffu ar y Gyllideb a gafodd eu trin. Nododd yr Arweinydd yr adroddiad a dywedodd y byddai’r adroddiad nesaf a fyddai’n cael ei ystyried wrth ochr y Strategaeth Ariannol Tymor Canol yn allweddol i raglen Pontio’r Bwlch. Roedd yr Arweinydd wedi gobeithio y byddai’r adroddiad yn rhoi dealltwriaeth lawn o effaith Covid-19 ar yr adolygiadau busnes strategol arfaethedig a chroesawai unrhyw ffrydiau newydd i gael eu hystyried. PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad ac y darparwyd yr her briodol i raglen Pontio’r Bwlch (Opsiwn 1).	